

Využití geotermální energie

[1]

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy	INTEGROVANÁ STŘEDNÍ ŠKOLA TECHNICKÁ BENEŠOV Černoletská 1997, 256 01 Benešov
Předmět	BIOLOGIE A EKOLOGIE
Tematický okruh	Obnovitelné zdroje energie
Téma	Využití geotermální energie
Ročník	2.
Autor	Inessa Skleničková
Datum výroby	11.3.2013
Anotace	Prezentace slouží k rozšíření tématu „Geotermální energie“. Je určena pro výuku ekologie 2. ročníku střední školy.

Geotermální energie

Geotermální energie je nejstarší energií na naší planetě.

Geotermální energie je projevem tepelné energie zemského jádra, která vzniká rozpadem radioaktivních látek a působením slapových sil.

Projevy energie zemského jádra

Voda nebo pára přenáší teplo z vnitrozemí na povrch.

Voda od dešťů proniká hluboko skrz rozpukliny a tam se zahřívá a cirkuluje zpět k povrchu, kde se objevuje ve formě sopek, pramenů vroucí vody a gejzíru.

Využití geotermální energie

- horké prameny a gejzíry používají k léčení.
- využívá se ve formě tepelné energie
(pro vytápění budov)
- využívá se pro výrobu elektrické
energie v geotermálních elektrárnách.

Další využití geotermální energie

Geotermální energie se také může využít i pro jiné cíle jako například:

- ve výrobě papíru
- pasterizaci mléka
- bazénech na plavání
- v procesu sušení dřeva a vlny

[2]

Technologie využití geotermální energie

Využití geotermální energie je většinou technologicky náročné, protože horká voda z vrtů je obvykle silně mineralizovaná a zanáší technologická zařízení, což má za následek nutnost časté výměny potrubí a čištění systému.

Jak lze získávat geotermální energii?

Geotermální energii lze získávat

- z geotermálních **podzemních vod**
- **ze suchých hornin**, kde se teplo shromažďuje od počátku vzniku Země.

Využití podle teploty

- Ve vulkanicky činných oblastech (např. na Islandu) lze využít teplo z hydrotermálních zdrojů o teplotě více než 200 °C, které může být použito k výrobě elektrické energie.
- V oblastech s nižšími podzemními teplotami slouží geotermální energie pro vytápění objektů.

Použití vrtů

- Pro využití geotermální energie pro vytápění objektů a k výrobě elektřiny je zapotřebí vrtů.
- Vrtý o hloubce několika desítek či set metrů lze použít pro vytápění objektů.
- K výrobě elektřiny je zapotřebí hlubokých vrtů, které zpravidla dosahují hloubky 4 až 5 km.

Využití podle hloubky

V hloubce cca **2 km** se teplota pohybuje kolem **60 °C** a lze využít například tepelných čerpadel **pro vytápění domů**.

V hloubce **5 km** se teplota pohybuje kolem cca **200°C** a je dostatečně vysoká, aby se dala využít pro **výrobu elektrické energie**.

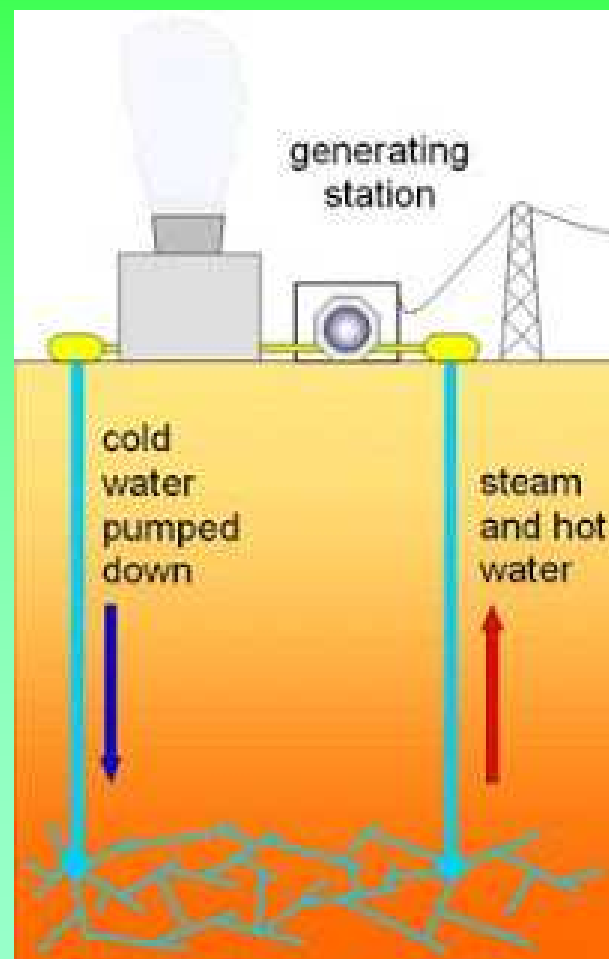
Geotermální energie ve formě tepelné energie.

Geotermální energie se využívá **k ohřívání i chlazení** obytných domů, skleníků, veřejných budov, bazénů, pro vyhřívání chodníků, aby se v zimě nemusely příliš upravovat a dokonce i pro pěstování ovoce.

Jedná se o využití zemního tepla (či v létě chladna), které se nachází v hloubce 2-3 metrů a zůstává stabilní během roku.

Geotermální energie pro výrobu elektrické energie

Základem geotermálních elektráren jsou několik kilometrů hluboké vrty, do kterých se vtlačuje voda, ta se v hloubi Země ohřívá a vzniklá horká pára se vyvádí na povrch, kde pohání turbíny.

Přívod studené vody

Pára a horká voda

Do soustavu hlubinných vrtů pod tlakem se žene voda, která se v hloubce přibližně pěti kilometrů ohřívá na požadovanou teplotu, a vrací se na povrch, kde teplo se využije.

Výroba elektrické energie

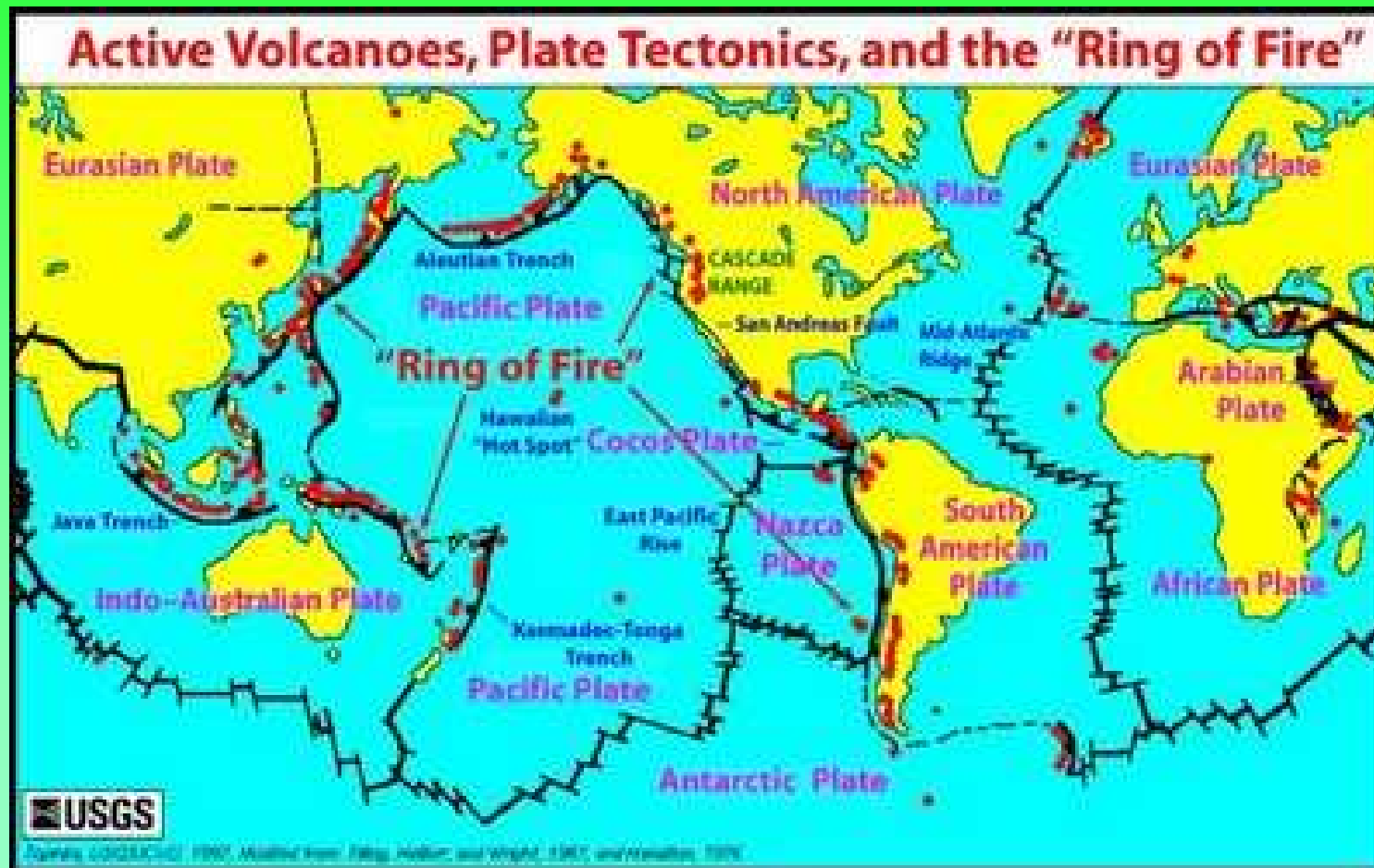
Dnes se využívají tři druhy elektráren:

- **na suchou páru** - systém suché páry používá přímo páru získanou ze země na pohon turbíny.
- **na mokrou páru** - systém nechá nejprve horkou vodu přeměnit v páru a ta pak slouží k pohonu turbíny.
- **horkovodní (binární)** - systém použije vodu s nízkou teplotou, která předá ve výměníku teplo organické kapalině (např. propan, freon...) s nižším bodem varu, a teprve její pára pak pohání turbínu.

Výhodná území na využívání geotermální energie.

- Neexistuje mnoha území na světě která jsou výjimečně výhodná pro využívání geotermální energie.
- Nejvýhodnější použití je na okrajích tektonických desek, vlastně je na území velké sopeční a tektonické aktivity.

Tektonická mapa světa

Využití v různých zemích

Geotermální energie hodně se využívá např.

na **Islandu**. Uvádí se, že geotermální energie se podílí až z 85 % na vyhřívání islandských domů.

Další země, které geotermální energii ve větším využívají jsou **USA, Velká Britanie, Francie, Švýcarsko, Německo, Itálie a Nový Zéland**.

Jeden z pramenů vřelé vody na Islandě je výhodný
pro využívání geotermální energie

Využití v ČR

V Česku využívá geotermální energii např. město **Ústí nad Labem**, kde slouží k vytápění plaveckých bazénů a od května 2006 také k vytápění zoologické zahrady v Ústí nad Labem.

V Děčíně od roku 2002 v provozu výtopna, která jako jediná v České republice využívá geotermální energii pro zásobování poloviny města teplem.

Využití konceptu suché horniny

- V České republice připadá do úvahy využití pouze tzv. **konceptu suché horniny** (teplo zakonzervované v podzemních suchých horninách).
- Jedním vrtem se k horké suché hornině v hloubce zhruba pět kilometrů přivede studená voda a dva boční vrty umožní ohřáté vodě cestu vzhůru. Tyto zdroje pohánějí turbínu generátoru a po ochlazení vody na povrchu se vrací prvním vrtem zpět do země.
- Vedlejším produktem produkce elektrické energie je teplo, které lze využít např. k vytápění bytů.

Výhody a nevýhody využití geotermální energie

- **Výhody:**

- **velmi malé vlivy na životní prostředí**
(nezanechává po sobě téměř žádnou ekologickou stopu)
- **nezávislost na dodávkách paliva**
(vydrží v provozu při plném výkonu desítky let)
- **téměř bezobslužný provoz** a ve srovnání s jinými obnovitelnými zdroji i **stálost výkonu**.

- **Nevýhody:**

- **nejistoty v geologických podmínkách**
(zda se skutečně podaří vytvořit dostatečně velký tepelný výměník)

Zdroje obrázků

- [1] ÍVARSSON, Gretar . *Wikimedia Commons* [online], 6.10.2006 [cit. 11.3.2013].
Dostupný z k užití pomocí systému Wikimedia OTRS na WWW:
<<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/2/21/NesjavellirPowerPlant.jpg/800px-NesjavellirPowerPlant.jpg>>.
- [2] Klipart. *Galerie MS Office 2013* [cit. 11.3.2013]
- [3] AUTOR NEUVEDEN. *Zdrojeenergie.blogspot.cz* [online], 31.10.2008 [cit. 11.3.2013].
Dostupný na WWW:
<http://4.bp.blogspot.com/_cwrSE63jF7Y/SQtg1AUiiVI/AAAAAAAAAAng/JVPiT6K61sw/s1600/tectonics_world_map.jpg>.
- [4] AUTOR NEUVEDEN. *Zdrojeenergie.blogspot.cz* [online], 31.10.2008 [cit. 11.3.2013].
Dostupný na
WWW:<http://2.bp.blogspot.com/_cwrSE63jF7Y/SQthgJ8Ugil/AAAAAAAAAAAno/xDeexoIC0qk/s320/simplyfied_geothermal_electicity.jpg>.
- [5] BROWNWORTH, Anders. *Zdrojeenergie.blogspot.cz* [online], 31.10.2008 [cit. 11.3.2013]. Dostupný na WWW:<http://3.bp.blogspot.com/_cwrSE63jF7Y/SQtiRA-dkxI/AAAAAAAAAAAnw/epUiOWwbhZ8/s400/iceland_geysir.jpg>.
- [6] VÁŇA, Lukáš. *Tvrtm.cz* [online], 7.12.2011 [cit. 11.3.2013]. Dostupný na
WWW:<<http://www.tvrtm.cz/magazin/10047.jpg>>.

Zdroje a použitá literatura

JANOUSHKOVÁ, S., ČERVINKA, P. *Ekologie a životní prostředí*, Praha: Fortuna, 2010. 48 s. ISBN 978-80-7373-085-7

FRANTÁL, B. *Energie, krajina, udržitelnost: Úvod do geografie energie* [online], publ. 2011, [cit. 11.3.2013]. PDF Dokument, Dostupný z WWW:
<http://geography.upol.cz/soubory/lide/frantal/EKU/EKU_energie.pdf>

<http://www.nazeleno.cz>

<http://zdrojeenergie.blogspot.cz/2008/10/geotermalni-energie.html>

<http://cs.wikipedia.org>

<http://www.janburian.cz/island.htm>

<http://www.ekobydleni.eu>

Pokud není uvedeno jinak, jsou použité objekty vlastní originální tvorbou autorky Inessy Skleničkové.

Materiál je určen pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.